

הדלקת נרות
16:26
צאת השבת
17:28

פרשת השבוע

שולחן שבת - לפרשת ויחי
מאת הרב אילן אלסטר רב בית הספר

רעיון מהפרשה: בתחילת הפרשה מביא רש"י שפרשת ויחי היא "פרשה

סתומה", ושהדבר רומז לכך שכאשר נפטר יעקב נסתמו עיניהם וליבם של ישראל **משעבוד מצרים** שהיו משעבדים בהם.

ויש לשאול: והרי השעבוד מוזכר רק בפרשת שמות, ואם כן כיצד אומר רש"י שהמצרים היו משעבדים את ישראל כבר בפרשת ויחי, עוד לפני מותו של יוסף וכל הדור שלו? מתרץ השפת האמת שמדובר כאן בגלות הנפש שקדמה לשעבוד הגוף, והוא מדייק ברש"י שאומר: "שנסתמו עיניהם וליבם של ישראל", כלומר לא מדובר בשעבוד הגוף אלא בשעבוד הנפש קלקול העינים – עיני השכל, והלב – המידות ע"י השפעת גלות מצרים שגורמת לעם ישראל להיות במצב רוחני של גלות הנפש הקודמת לשעבוד הגוף. כדי להבין מהי גלות הנפש, נקרא את הסיפור הבא: מעשה ברבי נחום מצ'רנוביל שנקלע לפונדק דרכים. בעל הפונדק היה יהודי שומר מצוות. בחצות הלילה ירד רבי נחום ממשכבו וערך תיקון חצות בבכי מר, שעורר את בני הבית משנתם. מהר אליו היהודי בעל הפונדק ושאל: מדוע בוכה הרבי, כואב לו משהו? לא השיב רבי נחום, אני בוכה ומקונן על החורבן ועל הגלות. שאל בעל הפונדק: מה זה חורבן ומה מקום יש לקינה? השיב לו הרבי: וכי אינך יודע? הרי היה לנו בית המקדש ונחרב, הרי היינו פעם בארץ חמדה וגלינו ממנה. ואני מבקש מה' שישלח לנו את המשיח, ויביא אותנו לארץ ישראל. המוכן אתה לעלות לארץ ישראל? השיב לו בעל הפונדק: אלך ואמלך באשתי, מי יודע אם זה כדאי. מיד חזר בעל הפונדק ותשובה בפיו: לא נעלה לארץ ישראל, חבל על החוה, על הפרות ועל העיזים ועל התרנגולות. איך זה נוכל ללכת סתם אחרי המשיח ולעזוב הכל. לא הרפה ממנו רבי נחום ואמר: וכי טוב פה והרי הטטרים [=הגויים] מתנפלים עליכם מדי פעם וחומסים הכל. לא ידע האיש מה להשיב ושאל שוב בעצת אשתו אשר מהרה להשיב: אמור לרבי שיתפלל לה' שישלח מהרה את הטטרים לארץ ישראל, ואנו נשאר כאן עם הפרות העיזים והתרנגולים.

בעל הפונדק ואשתו הרגישו רחוקים כל כך מהתוכן של ארץ ישראל, עד שהיו מוכנים שהטטרים יהיו בארץ ישראל, והם ישארו במקומם בגלות אותו ראו כביתם ולא את ארץ ישראל. ראשם היה בעיני החומר בהוה, והם לא חשבו על משיח ומקדש, ולא על הבית הטבעי של עם ישראל – ארץ ישראל. ויש להוסיף על את מה שנאמר בתפילת מוסף "מפני חטאנו גלינו מארצנו ונתרחקנו מאדמתנו". הגלות לא רק הרחיקה אותנו ריחוק גאוגרפי מארץ ישראל, אלא "נתרחקנו מאדמתנו", נוצר ריחוק נפשי כלפי ארץ ישראל, ממנו אנחנו סובלים עד היום הזה. נתפלל כולנו שנזכה לאהבו להעריך את ארץ ישראל כראוי, ושנזכה ונחיה ונראה בבנינה של ארץ ישראל ובביאת גואל ובבניין אריאל.

שאלת השבוע: האם מותר לשתות חלב עכו"ם או לאכול גבינה, חמאה

שוקולד שיש בו חלב עכו"ם.

תשובה:

א. ראשית נסביר מהו חלב עכו"ם. כאשר אנחנו קונים חלב או מוצר חלבי שעליו מצוין כשר לאוכלי חלב עכו"ם, הכוונה שיש הכשר על כל תהליך היצור של

המוצר מהרגע שהחלב הגיע למפעל היצור. כלומר בשעת החליבה החלב נחלב ע"י גוי ולא היה פקוח הלכתי.

ב.חז"ל במסכת עבודה זרה גזרו שאסור לשתות חלב שנחלב ע"י גוי וללא ראייה-השגחה של יהודי. טעם הדבר, שיש חשש שהגוי מערב חלב טמא עם החלב הטהור. אמנם גם אם ישראל לא רואה את החליבה בפועל אלא שהוא נמצא במקום והוא בכל רגע יכול לראות את החליבה, החלב מותר, כי הגוי מפחד לערב חלב טמא עם החלב הכשר כאשר הוא יודע שהיהודי בכל רגע יכול לראות אותו.

ג.יש פוסקים שסוברים שבמקום שלא מצויים גמלים ולא חולבים חלב טמא מחיות אחרות אין לחשוש לחלב עכו"ם.

ד.הרב פיינשטיין פסק שבארה"ב כיון שיש פקוח ממשלתי על החלב, והיצרנים נזהרים לא לערב חלב טמא בחלב הטהור שם מוכרים, כי חוששים מהקנס הכספי הגבוה במקרה של זיוף, מותר לשתות חלב עכו"ם גם אם החליבה היתה ללא השגחה הלכתית, אך בעל נפש יחמיר על עצמו.

ה.גזירת חז"ל היא על חלב עכו"ם ועל גבינת שנעשתה מחלב עכו"ם, אך חמאה לא נאסר ע"י חז"ל בתלמוד, אלא שיש מחלוקת בגאונים אם חמאה מותרת או אסורה.

ו.הרב פרנק רבה של ירושלים התיר אבקת חלב עכו"ם, מכמה סיבות ואחת מהן היא שגזירת חז"ל היתה על חלב וגבינה ולא על חמאה ועל אבקת חלב. ז.הרב וולדינברג בשו"ת ציץ אליעזר התיר שוקולד המיוצר בשווצריה ומיובא לישראל, ומעורב בו אבקת חלב עכו"ם, ואחת הסיבות היא הפקוח הממשלתי ההדוק בשוויצריה על החלב וכמו שכתב הרב פיינשטיין על הפקוח בארה"ב.

לסיכום: א. יש מחלוקת לגבי חלב שנחלב ע"י עכו"ם האם מותר בשתיה או לא.

למעשה החלב המשווק בארץ הוא חלב שנחלב ע"י יהודים והוא כשר ללא חשש כמו החלב של תנובה או של טרה.

ב.כאשר נמצאים בחו"ל יש מקום להקל יותר כאשר יש פקוח ממשלתי על החלב כמו בארה"ב, וכמובן שאין להסתמך על השערות בעניין אלא לשאול שאלת חכם או להתייעץ עם מומחים לכשרות שיודעים את הנעשה "בשטח".

ג. יש להקל יותר בחמאה שמיוצרת ע"י גויים ויש הכשר הלכתי/אשור של הרבנות הראשית לישראל.

ד.אפשר להקל במוצרי חלב שכתוב עליהם כשר לאוכלי אבקת חלב עכו"ם, כמו שוקולד ופולים וכו'.

ה.חשוב להדגיש כי מוצר תוצר חו"ל שכשר בהשגחת רבנות מקומית ומיובא לארץ צריך בתוספת להיות באישור הרבנות הראשית לישראל.

שאלות בהלכה ובאמונה יש לשלוח לדוא"ל elster4@gmail.com

😊 סיפור לשולחן השבת:

מעשה ביהודי עשיר מארה"ב שבא לבקר בארץ ישראל בפסח ולפני שחזר לארה"ב בא להפריד ממרן הרב קוק לקראת נסיעתו לארה"ב לביתו. הרב קוק שאל אותו למה הוא לא מחליט להשאיר בארץ ישראל, והרי יוכל להיות כתושב ארץ ישראל לעניין יום טוב שני של גלויות אם רק יחליט שהוא משתקע בארץ ישראל. הגביר העשיר השיב לרב קוק שהוא ראה הרבה חילול שבת וחילוניות בארץ ישראל, והוא מעדיף לחזור למקומו שם יש חנוך יהודי וכשרות למהדרין, ושם הוא יוכל לחיות כיהודי חרדי ללא שום השפעה רוחנית שלילית עליו ועל משפחתו. הרב קוק שאל אותו היכן הוא גר בארה"ב והוא אמר לו שהוא גר בדנוור עיר הבירה של מדינת קולורדו. הרב הסב את תשומת לבו של האורח שיש הרבה חולי שחפת בדנוור. האורח השיב לו: "בגלל האויר הצח של דנוור באים להתרפא בתוכה חולי שחפת מכל העולם". ענה לו הרב קוק: "מה שראית בארץ ישראל הרבה

אנשים חוטאים זה בגלל שאויר ארץ ישראל הוא צח ומחכים והיהודים מכל העולם שחלו במכל מחלות הגלות כמו שנאמר "ויתערבו בגויים וילמדו ממעשיהם", באים להתרפא בארץ ישראל מכל המחלות הרוחניות של הגלות וסופם שישובו בתשובה ויעלו מעלה מעלה.

ויש להוסיף שהדברים מכוונים עם הדברים אשר הבאנו ברעיון לשבת מהפרשה בשם השפת אמת שגלות מצרים היתה קודם כל שעבוד הנפש, מצב בו "נסתמו עיניהם וליבם של ישראל", וכך עם הגביר מקולרדו וכך בגלויות אחרות. ועל זה אמר בעל משך חכמה בפירושו לויקרא כ"ו מד, על גלות גרמניה שהיתה "טובה" לישראל כמו גלות ארה"ב כיום: "הישראלי בכלל ישכח מחצבתו ויחשב לאזרח רענן, יעזוב לימודי דתו, ללמדו לשונות לא לו... יחשוב כי ברלין היא ירושלים וכמקולקלים שבהם עשיתם כמתוקנים לא עשיתם (סנהדרין לט סע"ב), ואל תשמח ישראל אל גיל בעמים (הושע ט). אז יבוא רוח סועה וסער, יעקור אותו מגזעו... כה דרך ישראל מיום היותו מתנודד. הרוח הסועה והסער אשר עקר את עם ישראל מגזעו היה בדמות השואה האיומה שהתחילה אצל יהודי גרמניה ועקרה את יהודי גלות גרמניה ואירופה ממקומם.